

Referat fra årligt møde d. 30.10. 2018 mellem Vesthimmerlands Ålaug og himmerlands Kommune

Vest-

Deltagere:

Claus Sørensen, Formand, Stistrup Møllebæks vandløbslaug(CS)
Jørgen Smith Nielsen, Stistrup Møllebæks vandløbslaug (JSN)
Holch Spliid, Halkær Å vandløbslaug (HS)
Torben Andersen, Fjordengenes vandløbslaug (TA)
Hans Dollerup, Lerkenfeld Å's vandløbslaug (HD)
Anders Vadsholt, Trend Å (AV)
Hans Ole Kristensen, Vesthimmerland Kommunes Vandløbslaug (HOK)

Flemming Andersen, Teamleder Landbrug og Natur(FA)
Henrik Gorm Hansen, vandløbsmedarbejder (referent)(HGH)
Per Frank Madsen, vandløbsmedarbejder (PFM)

Fraværende:

Kim Buus, Sønderup Å's vandløbslaug(TB)
Jesper Monk Rasmussen, Trend Å's vandløbslaug(JMR)
Arne Christensen, Simested Å's vandløbslaug(AC)
Niels Frederiksen, Bystrup-Gørup's vandløbslaug(NF)
Ole Høgh, Lodsejerlauget for Herredsbæk (OH)
Karsten Mikkelsen, Lodsejerlauget ved Simested Å (KM)

Vesthimmerlands Kommune har haft udkast til regulativ for Dybelgrøften og tilløb til Dybelgrøften, Elkangårdsgrøften og tilløb til Elkangårdsgrøften, samt Smak Mølle Å i høring. Med baggrund i de 3 regulativudkast har Vesthimmerland Kommunes Vandløbslaug indkaldt til mødet, og dagsorden er derfor udarbejdet af vandløbslauget.

Dagsorden til mødet:

1. Referat v. Henrik Gorm Hansen, Vesthimmerlands Kommune
2. Nej til selektiv grødeskæring
3. Regulering til faktisk bund/ tage hensyn til eksisterende dræn
4. Terminer for skæringerne
5. Kantskæring og mange skalapæle
6. Gydebanker samt restaurering i flade vandløb
7. Privatisering af vandløb
8. Eventuelt

Flemming Andersen bød velkommen. Det blev indledningsvist aftalt at betragte mødet som det ordinære årlige møde mellem kommunen og Vesthimmerland Kommunes Vandløbslaug.

Per Madsen indledte mødet med at fortælle om grundlaget for revisionen af samtlige vandløbsregulativer, som kommunen har påbegyndt. Det kom her bl.a. frem, at kommunen kun har få vandløb uden miljømål eller -potentiale. Derimod er der rigtig mange vandløb med miljømålet *God økologisk tilstand*. Dog er der mange af disse, hvor den nuværende tilstand ikke er god, hvilket kan skyldes manglende målopfyldelse for en eller flere af de 4 parametre, DVFI (smådyr), fisk, planter samt miljøfarlige stoffer. Det er især for fiskene der er manglende målopfyldelse. PFM redegjorde for de forskellige grødeskæringsmetoder som fremgår af den udleverede grødeskæringsvejledning i danske vandløb af december 2017. Regulativrevisionen kan derfor betyde, at kommunen må foretage ændringer af vedligeholdelsen, hvis det vurderes, at denne er årsag til manglende målopfyldelse.

I forbindelse med omtalen af hensynet til Habitatdirektivet samt naturbeskyttelseslovens § 3 nævnte HOK, at der med hensyn til § 3-vandløb er tale om en udpegning snarere end et spørgsmål om at leve op til nogle kriterier, som det er tilfældet i øvrigt for § 3-områder.

Ad 2) HOK nævnte, at netværksskæring er mindre godt, fordi det ikke er muligt for landmanden at kontrollere, om der er skåret i den krævede bredde. Der ønskes en tydeliggørelse af, at der skal være skåret i x % af vandløbets bredde. HOK erkender, at det kan være godt for de biologiske forhold med flere strømrander men frygter, at det går ud over afvandingsvevnen. Ønskede derfor en formulering om, at mindst X % af vandløbsbredden skal være skåret.

CS nævnte, at man ikke udelukkende kan se på den samlede grødeskårne bredde, idet 4 enkelte strømrander á 25 cm ikke afleder den samme mængde vand som 1 strømrander på 1 m.

PFM og HGH erkendte, at dette er korrekt. Der må derfor tages højde for dette ved fastlæggelsen af skærebredder. PFM nævnte, at der stilles krav om at åmændene har været på åmandskursus, hvor de lærer at slå grøden i de strømrander, hvor vandet naturligt strømmer og hvor de lærer at skære de negative og skåne de værdifulde plantearter.

TA nævnte, at det uundgåeligt giver en vandstandsstigning, hvis der skæres smallere og spurgte, om kommunen er indstillet på at opsætte vandstandsloggere i alle vandløbene, som Skive Kommune gør. Det ville gøre det nemmere for landmændene at acceptere ændringer i skæremetoden eller -bredden, hvis man kunne følge vandstanden på nettet. HS nævnte hertil, at dette er tilfældet i Halkær Å, men at man ønsker at få opsat endnu en logger midt på åen. PFM svarede hertil, at kommunen overvejer dette. Der var bred enighed om kun at opsætte loggere i "problemvandløb", da dette er forholdsvist bekosteligt.

HOK nævnte, at der efter hans viden ifm. tidligere regulativrevisioner sjældent havde været nævneværdige overvejelser eller målinger mhp. fastlæggelse af skærebredder. Det kunne derfor foreslås, at man følger vandløbet i 3-4 år efter en ændring og derefter tager denne op til fornyet overvejelse. HOK opfordrede til, at kommunen efter indkøring af ny skæringspraksis vurderer resultatet sammen med brugerne af vandløbet. Deltagerne fra kommunen var enige i dette.

Ad 3)

PFM gennemgik derpå de konkrete regulativforslag for Dybelgrøften m. tilløb, Smak Mølle Å samt Elkangårdsgrøften m. tilløb. I den forbindelse blev det påtalt af HOK, at det ville være urimeligt at fastholde den eksisterende regulativmæssige bund. PFM forklarede her, at kommunen for Dybelgrøftens og Elkangårdsgrøftens vedkommende vil se positivt på forslaget fra Vesthimmerlands Ålaug om at sænke regulativkoten til noget nær den faktisk opmålte kote. Dette, eftersom disse vandløb ikke har noget fastlagt miljømål i vandområdeplan 2015-2021 og at Vesthimmerlands Kommune har vurderet vandløbet primært tjener privat formål – afledning af vand. For Smak Mølle Å var man imidlertid ikke indstillet på at sænke regulativkoten, fordi åen har målsætningen *God Økologisk Tilstand* i Vandområdeplanen og er et potentielt godt ørredvandløb.

HOK spurgte hertil, hvori den konkrete skade for naturen består ved at lægge regulativkoten ned til den faktisk opmålte. Mente, at lodsejerne derved ikke ved, hvad de kan regne med fremover.

PFM henviste til den udleverede vejledning fra Miljøministeriet fra juni 2007 om "Udarbejdelse af vandløbsregulativer, hvor der side 27 er omtalt de situationer, hvor vandløbets dimension er henholdsvis større eller mindre end krævet i regulativet. Udgangspunktet er her – med baggrund i klagenævnsafgørelser og retsafgørelser,

- at der ved overbrede eller -dybe vandløb, hvor den større dimension skyldes menneskelig aktivitet, normalt skal tages udgangspunkt i det oprindelige regulativ. Dog vurderer forvaltningen, at der i vandløb uden et miljømål, og som primært tjener private for-

mål - afledning af vand – kan accepteres en regulering af bunddybde eller –bredde, men

- at forvaltningen, i vandløb med miljømålet god økologisk tilstand og i vandløb vurderet til godt økologisk potentiale, ikke kan acceptere regulering af vandløbets skikkelse, herunder bunden eller bredden, med mindre der er tale om, at naturen selv i løbet af en lang årrække har forandret vandløbets skikkelse.

Desuden vil en reguleringstilladelse til sænkning af bundkoten i vandløb med et fastlagt miljømål god økologisk tilstand og godt økologisk potentiale med meget stor sandsynlighed blive påklaget af DN eller andre grønne organisationer.

Ad 4)

PFM oplyste, at terminerne for vandløbsvedligeholdelse fremgår af de vedlagte regulativforslag. De er dog ikke nævnt i nogen punkt-titel. De findes imidlertid under pkt. 9.2.1 *Grødeskæringsomfang* på den efterfølgende side i tabellen med strækninger, metode osv.

Ad 5)

JSN gav udtryk for, at det var godt med mange skalapæle, så det er let at konstatere, om der er aflejringer eller ej. Desuden kan der godt etableres flere pæle nogle steder. Kommunens medarbejdere var enige i dette. HGH opfordrede til at melde ind, hvis man mener, at det kan give mening at opsætte flere. FA nævnte, at den overuddybning, der var fundet sted især i Elkangårdsgrøften, måske kunne have været opdaget tidligere, hvis der havde været flere pæle på den lange, flade strækning.

HOK nævnte problemet med, at nye entreprenører kunne komme til at ødelægge faskiner pga. manglende kendskab til vandløbene. Det er derfor positivt, at det i regulativerne nævnes, at "Bygværker, såsom styrt, stryg, diger og skråningssikringer m.v., der er udført af hensyn til vandløbet, vedligeholdes som dele af dette". HGH nævnte, at faskiner tidligere blev etableret dels for at fastholde vandløbet i det regulerede, udrettede forløb, dels for at imødegå udskridning af brinker, hvor der er brinker med flydesand eller ler. Miljøvenlig vedligeholdelse indebærer ikke, at man fastholder vandløbene i et fast forløb. Derimod kunne der godt være et relevant behov for at sikre kanterne, hvor der er markant ustabile skrænter. Dette gøres oftest med udlægning af sten men til tider også med etablering af nye faskiner. JSN nævnte her et konkret problem ved Stistrup Møllebæk, hvor bækken i et 90° sving netop eroderer sand ud.

Ad 6)

HOK spurgte til, hvordan kommunen så på etablering af gydebanks i "flade og/eller mudrede vandløb" med lavt fald. PFM svarede, at kommunen ikke anser dette for hensigtsmæssigt, hvorfor vi normalt vil undgå det.

Ad 7)

FA oplyste, at Forvaltningen har bedt politikerne om at tage stilling til nogle foreslåede kriterier for henholdsvis op- og nedklassificering af vandløb. Kriterierne er vedtaget af politikerne. Ud fra de vedtagne kriterier er der siden foreslået en række vandløb til nedklassificering, da der ikke foreligger nogen eller kun begrænset offentlig interesse (f.eks. miljø, regnvand, vejvand o. lign.). Desuden er der foreslået en række private vandløb til opklassificering med et fastlagt miljømål og med potentiale som fiskevandløb.

Forvaltningen foreslår ifm. revisionen af vandløbene i Lerkenfeld Å-systemet samt i Stistrup Møllebæk-systemet, at følgende vandløb nedklassificeres: Ilsigkærgrøft, Fælled Hovedledning i Bygum, Ulsig Bæk, øvre del af Dollesmosegrøften, Foulum Bæk samt Tilløb fra Syd. Desuden foreslås opklassificering af følgende private vandløb i de samme vandløbssystemer: Skadebæk, Cristineholm Bæk, Bæk ved Nørgaard, den øvre, åbne del af Søkbæk, Glerup Bæk, Klotrup bæk samt Kastkær Bæk Øst.

Det blev nævnt, at forvaltningen har haft forslag til de 3 nye regulativudkast i høring i 8 uger hos bredejerne og høringsberettigede organisationer. Der er indkommet bemærkninger til de 3 regulativudkast fra Vesthimmerlands Ålaug og Danmarks Naturfredningsforeningen.

Der afholdes et lignende møde med DN. Teknik – og Miljøudvalget skal herefter tage stilling til de 3 regulativudkast samt til op- og nedklassificering i lyset af indkomne bemærkninger. Forvaltningen oplyste at Teknik og Miljøudvalgets endelige beslutning kan påklages til Miljø og Fødevareklagenævnet.

PFM orienterede om at de næste udkast til regulativer der kommer i høring er vandløbene i oplandet til Lerkenfeld Å og Stistrup Møllebæk.

HD spurgte i den forbindelse til tidspunktet for offentliggørelsen mhp. at få indkaldt lodsejerlauget til et møde om sagen. Det blev her foreslået, at alle, der er berørt, kunne indkalde til møder med det samme for at have god tid til høringsprocessen. Vesthimmerlands Kommune står gerne til rådighed i forbindelse med evt. møder med Ålaugene m.m.

Ad 9, evt.)

FA bemærkede, at evt. ændring af regulativbunden ved Elkangårdsgrøften med tilløb og Dybelgrøften med tilløb skal ske i form af en regulering – en proces, som startes af dem, som ønsker reguleringen. Rent praktisk vil dette medføre nogle omkostninger til ændringer i teksten til regulativ og redegørelse, samt udarbejdelse af nye længdeprofiler samt vandspejlsberegninger. Efter en nærmere vurdering kan TMU kan bestemme, at lodsejerne skal bekoste dette.

CS spurgte, om det var muligt at få udarbejdet nye lodsejerlister, således at laugene kan kontakte medlemmer og ikke-medlemmer blandt lodsejerne. Kommunen var meget villig til at udarbejde sådanne.